

Életünk tükörben

Nem is olyan régen emlegettük, mennyire hiányoznak a tévéműsorok közül az aktuális művelődéspolitikai kérdésekkel, a társadalomtudományok körébe tartozó témákkal foglalkozó, rendszeresen jelentkező adások. Mostanában örvendetes változások tanúj lehetünk. Nemcsak „kultúrpolitikai folyóirat” indult, a *Vélemény*, hanem jó néhány filmsorozatot, riport- és dokumentumfilmet is bemutatnak, amelyek elsősorban az egyes társadalmi rétegek, csoportok mai helyzetével, életmódjával ismertették meg a nézőket. A héten került a képernyőre az *Öt év a vaton* című háromrészes riportfilm az ingázó munkásokról, pénteken láttuk a *Nerező*, az új ifjúság- és művelődéspolitikai sorozat első részét. És nem felelkezhetünk el a *Műhely* egyre színvonalasabb, rendkívül hasznos, ismeretterjesztő missziót vállaló adásairól sem.

Csak ez utóbbiakról szólva is elmondhatjuk: a tévének olyan lehetőségei és eszközei vannak, hogy gyorsan változó világunkról e változásokkal szinte egyidőben adjon tájékoztatást, mint semmilyen más tömegkommunikációs fórumnak. A Nevezőben olyan fiatalokról beszélgettek a vitavendégek, akiknek egyéniségét, ízlését, életmódját a „véletlen” alakítja, nem tartoznak irányító mutató közösséghez, unatkozhatnak, csellengenek, nem tudnak mit kezdeni magukkal. A róluk készült riportokból azonban kiderült, a fiatalok arcképeit nézve nyilvánvalóvá vált, jelenlegi magatartásuk egyáltalán nem a „véletlen” műve. Vagyis: ők sem születtek rosszaknak, mint a korosztályukhoz tartozók többsége, ők is ugyanabban a társadalomban nevelődtek (vagy inkább nem nevelődtek), amelyben a többiek már megtalálták a helyüket. A képek — akarjuk, vagy nem — bizonyító erejűek, és mint ebben az esetben is, együttgondolkodásra serkentenek, meg arra, hogy igazság dolgában a szavak is felvehessék velük a versenyt. Az őszinteségre és a valóságfeltárára való törekvés a vita némely döccenőj ellenére is nagyon szimpatikussá tette az új sorozatot.

A Műhely adásaiban viszont csak a szavaknak jut szerep, szerencsére a szereplők általában jól bánnak

velük. Megkönnyíti dolgukat, hogy más értelemben ugyan, mint az emlegetett riportokban, de ugyancsak közérdeklődésre számotartó témákról szólhatnak, hiszen nagy sikerű tévéműsorokhoz fűznek utólagosan „megjegyzéseket”. Néha, mint legutóbb az Erzsébet királynő esetében is, majdnem tartalmaznánk, hasznosabb ez a megjegyzésfüzér (Makkai László és Hankiss Elemér), mint maga a film. S. E.

Karmester-verseny

Vasárnap este ünnepélyes keretek között hirdettek eredményt és osztották ki a díjakat a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán a Magyar Televízió nemzetközi karmesterversenye győzteseinek. A nemzetközi zsűri Kobayashi Ken Ichiro japán karmesternek ítélte oda az első díjat, a második helyezett pedig Medveczky Ádám, aki egyben a közönség díját is elnyerte.

Kobayashi Ken Ichiro

(Fotó: Elebmann Béla)
Medveczky Ádám

Örségi nap

A Vas megyei környezet és természetvédelmi napok keretében hétfőn „örségi napot” rendeztek a tájegység „fővárosában” Oriszentpéteren. A három — magyar-osztrák, jugoszláv — országhatárnál levő területnek nemcsak a vidéke, hanem a története is regényes és vonzó. Magyarországon az Örség az egyetlen olyan nagyobb tájegység, amelynek területén az egykori lakosság a honfoglalás óta folyamatosan egy helyen él. A honfoglaló magyarság erre a vidékre öröklött, határőrként telepített a nyugati határ védelmére. Az egykori őrállók a dombok tetején, erdei irtásokon alakították ki telephelyeiket kis csoportokban, amiből később a szerek jöttek létre.

Az örségi napon részt vevő előadók, a felszólalók hangsúlyozták, hogy az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani a festői szépségű tájegység természeti értékeinek védelmére, további gazdagítására.

Újságírók tanulmányútja Szegeden

A Magyar Újságírók Országos Szövetségének tudományos-műszaki klubja szervezésében kétnapos tanulmányúton vesznek részt a napi- és hetilapok, valamint a Rádió és a Televízió tudományos és műszaki kérdésekkel foglalkozó munkatársai Szegeden.

Az újságírók tegnap, hétfőn délelőtt az MTA szegedi biológiai központjába látogattak. Alföldi Lajos, a biológiai központ főigazgató-helyettese, valamint Halász Árpád ügyvezető igazgató mutatta be a vendégeknek az intézetet, majd részletes tájékoztatást kaptak az újságírók az itt folyó tudományos kutatómunkáról. Délután az MTA szegedi tudósklubjában szegedi tudósokkal találkoztak, akik ismertették munkájukat. Ma, kedden a ta-

nulmányút résztvevői különböző tudományos intézeteket látogatnak meg.

Békefát ültettek

Megyei eszperantó nap Szegeden

A Magyar Eszperantó Szövetség szegedi területi bizottsága és a Hazafias Népfront városi bizottsága vasárnap rendezte meg a békefát ültetési keretében a 6. megyei eszperantó napot. Az ifjúsági házban délelőtt fél 10-kor kezdődött ünnepség. Dr. Szalontai József, a megyei tanács vb. művelődési osztályának vezetője köszöntötte a vendégeket a megyei pártbizottság és a megyei tanács nevében, majd „Az eszperantó a béke-mozgalomban” címmel Farkas Ernő, az eszperantószövetség területi bizottságának elnöke mondott ün-

Gépek a kereskedelem munkájának könnyítésére

Tegnap, hétfőn délelőtt Szegeden, a Bartók Béla Művelődési Központban korszerű kereskedelmi gépek és berendezések bemutatását rendezte meg a Csongrád megyei Tanács kereskedelmi osztálya, a Szakszervezetek megyei Tanácsa, a KPVDSZ megyei bizottsága, a MESZÖV és a Műszaki Árut Értékesítő Vállalat. A kiállítást Farsang Lászlóné dr., a megyei tanács kereskedelmi osztályának vezetője nyitotta meg annak jegyében, hogy az itt bemutatott nagyszerű gépek különösen nagy segítségére lehetnek a kereskedelemnek, miután ez év július 1-től rövidített munkahétben dolgoznak a kereskedelmi dolgozók is. Az áttérés a 44 órás munkahétre több alapfeltétel árán valósítható csak meg: a vásárlási körülmények nem rosszabbodhatnak; a munkaidő csökkenése ne hasson ki a kereskedelmi dolgozók keresetére; a vállalatoknak alkalmazniuk kell a korszerűbb technikát, körültekintőbb munka- és üzemszervezést.

Ezt a célt segíti megvalósítani a MÚART Vállalat korszerű kereskedelmi gépeinek és berendezéseinek bemutatásával, amelyet május 18-ig lehet megtekinteni mindennap délelőtt 9-től délután 4 óráig. Dr. Balatoni András, a MÚART Vállalat fejlesztési osztályának vezetője elmondta, hogy a kereskedelem a munka, az

Somogyi Károlyné felvétele

Képünkön egy hidraulikus emelőszerkezet

anyagmozgatás könnyítése érdekében választhat berendezéseik közül. Ezek közé tartozik például az optikai árjelző mérleg, amely a mért súllyal egyidőben mutatja az áru árát is. Az áruk mozgatásához kitűnő eszköz a hidraulikus darupárhuzam, amely egy métermázsa árut is magasba emel. Bemutatnak konténereket elő-

re csomagolt árukhoz. Kitűnően használható a csőszerkezetű szállító kocsi, a hideg italt kiszolgáló POST-MIX rendszerű berendezés, a nagy területek takarítására alkalmas Tornádó 101. típusú porszívó stb. Így a kereskedelem élhet mindazokkal a lehetőségekkel, amelyeket a MÚART Vállalat most nyújt a számára.

Honfoglaláskori leletkülönlegesség

— Fél évszázad óta nem került napfényre olyan értékes honfoglaláskori lelet, mint a mostani ásatás során — mondta dr. Dienes István. Mindezt azt követően állapította meg, hogy kilenc sirt, — amely feltehetően csupán egyharmada az egykori temetőnek — Rakamazon feltártak és számba vették a tizedik, a fősírbán talált leleteket. Ez egy igen magas rangú magyar személy temetkezési helye, egy, az antropológus által 55 évesnek becsült férfi, aki Szabolcs vezér rokona volt és katonai kíséretének parancsolt. Magas rangját, bizonyítja aranyveretes szablya, amelyhez hasonló csupán kettő akadt eddig: a szintén a Szabolcs megyei Geszterédnél előkerült kard, valamint a Wienben őrzött Attila kardja, amelyet Salamon király anyja ajándékozott halálából bajor Ottónak. A sírban ezenkívül egy arany tarsolyt is találtak.

A többi sírban a nemzeti-ségfő, vagy vezető férfi környezetéhez tartozók tárgyait találták. Pogány temetésre

vallanak a velük elhantolt lovak, tárgyak és maga a temetkezési mód. A mostani leletek újabb adalékot jelentenek annak bizonyítására, hogy a szabolcsi földvár a honfoglalás korában jelentős szerepet játszott tiszai átkelőhelyként és bázisa volt a kor kézműiparának.

Rekonstrukció

Megújul Debrecenben a Budapesti Bőripari Vállalat Hajdúsági Bőrgyára: az egykori talpbőrüzem korszerű gyárrá fejlődik. A rekonstrukcióra a jelen öt éves tervben 150 millió forintot fordítanak. Már elkészült a kiépítendő csarnok első részlege.

Festői grafikák

Lóránt János festőművész nevét az utóbbi években ismerte meg az ország. A fiatal alkotó Szegeden végzett, a pedagógiai főiskolán, Vinkler László tanítványa-ként. Jelenleg Salgótarjánban él, s másfél évtizedes művészi munkájáért Munkácsy- és SZOT-díjjal tüntették ki. Nagyszerű festményeivel évek óta találkozhatunk a szegedi nyári tárlatokon is. Alkotásai, mellyel kivirta a szakma és a műértő közönség elismerését és rokonszenvét, tiszta, szikár és szűkszavú művészi hitvallásról tanúskodnak. Amolyan „bádögöl komponált világ”. Mostani szegedi kiállításán — a képtárban látható, a 19 festmény és 35 grafikai lap június 2-ig tekinthető meg — ezeknek a festményeknek, melyek a „bádögöl bájta-lan nyomát viselik”, mintha csak előzményeit és következményeit látnánk.

Plextofestményei ujjgyakorlatok, kísérletek. A felület izgalmasságát, feszültségét keresi rajtuk a művész. Lendületesen felhordott nagy foltok, és izgalmas részletjátékok jellemzik ezeket a képeket. Jellemző a régi — nagy vizek, fá-cánosok, nádasok, tavaszi és őszi tájak, egy-két szobabelső. Ott érdekesebb és előremutatóbb, ahol mellőzi a konkrétságra utaló jegyeket, s mer teljesen elvont lenni, ahol vállaltja két-há-

rom felület önmagában adódó izgalma.

Grafikái látszanak érettebb alkotásoknak. Technikai gazdasága önmagában is dicsérendő: láthatunk fekete-fehér és színes fa-metszeteket, szitanyomato-akat, papírmetszetet és rézkarcot. E technikai sokszínűség mellett mégis többet mond, hogy ezek a grafikái a festményekből tisztultak meg szikárabbá, még szűkszavúbbá, s ezáltal tartalmilag még gazdagabbá. Örzi ezek a lapok elődei kompozíciós rendjét éppúgy, mint a visszafogott, szürkébe ágyazott színeket, és a jelképes mondanivalót. Témái itt is víz-parti tájak, nádasok, tengerpartok, hegyek. Bár döntő többségben egyszemű felületeket bont meg néhány izgalmas, organikus folt, mégis fellelhető néhány lapján az egymásra nyomott felületek áttűnő, újszerű színjátéka.

T. L.